

نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان

نقش

مهدی بالیده

گروه روان‌شناسی تربیتی، واحد قائنات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران

مجید ابراهیم‌پور (نویسنده مسئول)

گروه روان‌شناسی کودکان استثنایی، واحد قائنات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران

حسین صاحب‌دل

گروه مشاوره، واحد قائنات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی ساختاری بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه دبیرستان‌های شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود (تقریباً ۱۳۰۰۰ دانش‌آموز) که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای ۳۵۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه بهزیستی تحصیلی (AWBQ) تومینین-سوینی و همکاران (۲۰۱۲)، پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ) گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) و ابزار سنجش خانواده (FAD) اپستاین و همکاران (۱۹۸۳) بود. از تحلیل معادلات ساختاری برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج بیانگر عدم معناداری اثر مستقیم عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی بود ($P > 0.05$). همچنین نتایج بیانگر اثر غیرمستقیم عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی با میانجی‌گری تنظیم غیرانطباقی هیجان بود ($P = 0.002$) ولی نقش میانجی تنظیم انطباقی هیجان معنادار نبود ($P > 0.05$). طبق نتایج بدست آمده متخصصان روان‌شناسی مراکز مشاوره مدارس که بیشتر با جمعیت دانش‌آموزان سروکار دارند و مشکلات در بهزیستی تحصیلی از دلایل اصلی مراجع آنها به این مراکز است، می‌توانند به نقش تنظیم شناختی هیجان با توجه به عملکرد خانواده آنها توجه کنند.

واژه‌های کلیدی: تنظیم شناختی هیجان، عملکرد خانواده، بهزیستی تحصیلی.

مقدمه

رضایت و وفاداری دانش‌آموزان را به همراه دارد (سادر^۶ و همکاران، ۲۰۲۲). بهزیستی تحصیلی داشتن احساسات مثبت در مورد مدرسه و یادگیری‌های آن، احساس کنترل نسبت به تکالیف تحصیلی و علاقه به یادگیری و احساس خودکارآمدی تحصیلی است (چابان^۷ و همکاران، ۲۰۲۴). طبق نظر تومینین سوینی^۸ و همکاران (۲۰۲۰) بهزیستی تحصیلی شامل مؤلفه‌هایی مانند فقدان فرسودگی تحصیلی^۸، درگیری تحصیلی^۹ و ارزش‌گذاری است. بهزیستی تحصیلی منجر به رشد و گسترش ذهنیت و تفکری می‌شود که می‌تواند

هدف هر نظام آموزشی رشد و ارتقا همه جانبه دانش‌آموزان در زمینه‌های شناختی^۱، عاطفی^۲ و روانی-حرکتی^۳ است. عوامل و فاکتورهای زیادی در رشد و پیشرفت همه جانبه و عملکرد دانش‌آموزان تاثیرگذار است. بهزیستی تحصیلی^۴ دانش‌آموزان شامل آن دسته از خدمات ضروری است که با هدف ارتقای سلامت جسمی، روانی، عاطفی و اجتماعی فراگیران در یک فضای آموزشی انجام می‌شود و ارائه با کیفیت خدمات به دانش‌آموزان، بهبود نتایج یادگیری،

سلام [E1]: Commented

کامنتها را حذف نکنید و اصلاحات را هایلایت کنید.

با سلام و احترام [PC2R1]: Commented
انجام گردید

نیم فاصله ها، نکات دستوری و املائی را در [E3]: Commented
کل مقاله رعایت کنید.

حذف [E4]: Commented

نتایج را خیلی پیچیده کردید. بجای این همه [E5]: Commented
یافته به ۳ مورد اشاره کنید:
۱- اثر مستقیم عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی
۲- اثر غیرمستقیم عملکرد خانواده با نقش میانجی تنظیم انطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی
۳- اثر غیرمستقیم عملکرد خانواده با نقش میانجی تنظیم غیرانطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی
در کل مقاله اعم از چکیده ها، یافته ها و بحث و نتیجه گیری این ۳ مورد را گزارش کنید.

انجام شد [PC6R5]: Commented

نتیجه گیری را بنویسید. [E7]: Commented

زیرنویسها به یک شکل نوشته شوند. [E8]: Commented

⁶ Chaaban

⁷ Tuominen-Soini

⁸ academic burnout

⁹ academic engagement

¹ cognitive

² emotional

³ psychomotor

⁴ academic well-being

⁵ Sadara

سلامت روان، یادگیری و عملکرد تحصیلی فراگیران را بهبود دهد (وانگ^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۴). در مقابل فقدان بهزیستی تحصیلی، منجر به درماندگی‌های ذهنی از جمله اضطراب^{۱۱}، افسردگی^{۱۲}، سرکوبی^{۱۳}، خصومت^{۱۴} و یا ترس^{۱۵} می‌شود (چایان و همکاران، ۲۰۲۴). البته در چند سال اخیر شیوع کرونا^{۱۶} و اضطراب ناشی از آن به عنوان یک بحران عمومی به طور معناداری با کاهش بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان همراه شده که لزوم شناسایی متغیرهای مرتبط و تبیین کننده بهزیستی تحصیلی را جهت ایجاد زمینه بهبود آن دوچندان کرده است (سهرابی و همکاران، ۱۴۰۰). علاوه بر این نوجوانی مرحله رشدی است که در آن افراد با تغییرات و چالش‌های متعددی مواجه می‌شوند (اجتماعی، روان‌شناختی و عصبی فیزیولوژیکی) و در سطح عاطفی-اجتماعی، نوسانات عاطفی بیشتر و همچنین سطوح بالاتری از خلق منفی را تجربه می‌کنند، بنابراین شناسایی ظرفیت‌های روان-شناختی و محیطی بهبود دهنده بهزیستی در نوجوانان می‌تواند کمک کننده باشد (وانگ^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۴).

از خانواده به عنوان تأثیرگذارترین عامل در محیط رشدی دانش‌آموزان نام برده شده است (اوشی^{۱۷} و همکاران، ۲۰۲۴). یک محیط خانوادگی ضعیف ممکن است مانع رشد سالم جسمی و روانی فرد شود. در میان بسیاری از عوامل محیطی خانواده، عملکرد خانواده نقش بسیار مهمی برای دانش‌آموزان دارد که به کیفیت کلی زندگی خانوادگی اشاره دارد (چادوری^{۱۸} و همکاران، ۲۰۲۴). یک خانواده با عملکرد موافق باید دو ویژگی مهم داشته باشد: انسجام و سازگاری. انسجام به پیوند عاطفی اشاره دارد که اعضای خانواده نسبت به یکدیگر دارند، در حالی که سازگاری به توانایی سیستم

¹⁸ Chaudhry
¹⁹ Li
²⁰ Niu
²¹ Liu
²² Wang
²³ Duca
²⁴ adaptive
²⁵ maladaptive

¹⁰ Wong
¹¹ anxiety
¹² depression
¹³ repression
¹⁴ hostility
¹⁵ fear
¹⁶ Corona
¹⁷ O'Shea

Commented [E9]: در کل متن، کلمات کلیدی و اسامی انگلیسی در اولین ظهور زیرنویس شوند.

Commented [PC10R9]: چند خط بالاتر برای اولین بار: زیرنویس شده است

فاجعه‌انگاری نشخوار فکری، سرزتش خود و دیگری) طبقه- بندی می‌شوند (سالزارکامپف^{۲۶} و همکاران، ۲۰۲۳). این

راهبردها در نظارت، ارزیابی و اصلاح واکنش‌های افراد به محیط، رویدادها و دیگران نقش اساسی دارند (متئوس^{۲۷} و همکاران، ۲۰۲۱). تغییرات عاطفی، شناختی و اجتماعی که در نوجوانی رخ می‌دهد، در رشد تنظیم هیجان محوری هستند و عملکرد خانواده می‌تواند عامل زیربنایی این تغییرات و یا تعدیل این تغییرات باشد (فامبوچت^{۲۸} و همکاران، ۲۰۲۳). از سوی دیگر تنظیم شناختی هیجان می‌تواند کمک کننده به بهزیستی تحصیلی باشد، چرا که دانش‌آموزان با چالش‌های زیادی از جمله محیط‌های مختلف اجتماعی و آموزشی مواجه شوند، این تغییرات می‌تواند بر عملکرد آنها تأثیر منفی بگذارد و علائم اضطراب را ایجاد کند، در چنین شرایطی تنظیم شناختی هیجان را می‌توان به عنوان عوامل کلیدی در آگاهی از ضعف خود و توانایی بهبود آن در نظر

گرفت (ملیک و پروین^{۲۹}، ۲۰۲۳). نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که تنظیم هیجان در دانش-آموزان می‌تواند با بهبود عملکرد در برابر استرس‌های تحصیلی و اجتماعی، بهزیستی و موفقیت تحصیلی آنها را ارتقاء دهد (بلوری و همکاران، ۱۴۰۰؛ توانای ننه کران و عینی، ۱۴۰۳؛ کولی^{۳۰}، ۲۰۲۲؛ نیتو کاردسو^{۳۱} و همکاران، ۲۰۲۴). از سوی دیگر نشان داده شده که عملکرد خانواده می‌تواند مبنای نحوه تنظیم هیجان‌ها باشد؛ در همین رابطه دانش‌آموزانی که سرکوب بیشتر هیجان‌های خود را در خانواده گزارش کردند، مضطرب‌تر بودند (منسل^{۳۲} و همکاران، ۲۰۲۲). نتایج دیگر پژوهش‌ها نیز نشان داده‌اند که عملکرد مثبت خانواده، به ویژه در ابعاد ارتباطی و عاطفی در دانش‌آموزان می‌تواند منجر به بهبود تنظیم هیجانی آنها گردد و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بود.

(مصلحی جویباری و همکاران، ۱۴۰۱؛ قایم‌پور و همکاران، ۱۳۹۸؛ پان^{۳۳} و همکاران، ۲۰۲۱). در باب ضرورت و اهمیت موضوع مطرح شده باید گفت که کسب راهبردهای تنظیم هیجان سازگارانه، یک مهارت اجتماعی-عاطفی کلیدی است که بطور قابل ملاحظه ای در طول دوره نوجوانی توسعه یافته است و در این مرحله از رشد از اهمیت زیادی برخوردار است (سالزارکامپف و همکاران، ۲۰۲۳)، علاوه بر این، تحقیقات نقش تنظیم هیجان را در علت شناسی و حفظ مشکلات روانپزشکی، رفتارهای مرتبط بالینی و آسیب شناسی روانی به طور کلی برجسته کرده است. نکته مهم این است که در دوران نوجوانی، روابط با همسالان مرتبط تر می‌شود و حساسیت به بازخورد اجتماعی افزایش می‌یابد. در این مرحله از زندگی، روابط اجتماعی، به ویژه خانواده نقش مهمی در توسعه راهبردهای تنظیم هیجان ایفا می‌کند (فامبوچت و همکاران، ۲۰۲۳).

در مجموع می‌توان گفت که وجود وظایف تحصیلی در کنار تغییرات رشدی خاص دوره نوجوانی باعث شده است که بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان به عنوان یک چالش اساسی مطرح گردد که شناسایی متغیرهای مرتبط و تبیین کننده آن می‌توان زمینه بهبود آن را فراهم آورد. بر همین اساس تنظیم شناختی هیجان به عنوان یک عامل فردی و عملکرد خانواده به عنوان یک عامل محیطی از جمله عواملی هستند که زندگی تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین انجام پژوهش حاضر از آن جهت که می‌تواند به روان‌شناسان و متخصصان این حوزه در شناسایی متغیرهای مرتبط و تبیین کننده با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند، ضروری به نظر می‌رسد. بر همین اساس هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بود.

پاراگراف‌های طولانی به چند پاراگراف تقسیم [E11]: Commented
شوند.

³⁰ Collie
³¹ Nieto Carracedo
³² Mansell
³³ Pan

²⁶ Salazar Kämpf
²⁷ Matthews
²⁸ Fombouchet
²⁹ Malik & Perveen

روش‌شناسی

روش پژوهش توصیفی - همبستگی از نوع مدل‌یابی

ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه دبیرستان‌های شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ تشکیل می‌داد که با توجه به استعلام صورت گرفته از اداره آموزش و پرورش شهر بیرجند حدود ۱۳۰۰۰ نفر بود. حداقل حجم نمونه مورد نیاز طبق مدل محاسبه آنلاین سوپر^{۳۴} (۲۰۲۳) با سطح خطای ۰/۰۱، توان آزمون ۰/۹۵ و حداقل اندازه اثر ۰/۱۰، ۳۰۴ نفر برآورد گردید. بر همین اساس و با توجه به احتمال ریزش نمونه‌ها و بالا بردن قدرت تعمیم‌پذیری نتایج تعداد ۳۵۰ نفر از این جامعه آماری به عنوان نمونه به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب گردید. ملاک‌های ورود شرکت‌کنندگان عبارت بودند از: تمایل و رضایت آگاهانه برای مشارکت در پژوهش، دامنه سنی ۱۵ تا ۱۸ سال، نداشتن سابقه اختلالات روانی و سابقه مصرف داروهای اعصاب و روان (با توجه به اظهار نظر شرکت‌کنندگان در پژوهش). ملاک‌های خروج از پژوهش نیز شامل عدم پاسخگویی به حداقل ۵ درصد از گویه‌های پرسشنامه و درخواست انصراف از پژوهش حین پاسخگویی به پرسشنامه‌ها بود. رضایت از شرکت در پژوهش، محرمانه نگه داشتن اطلاعات شرکت‌کنندگان در پژوهش، عدم استفاده از منابع مشکوک و فاقد اعتبار علمی و اجتماعی در پژوهش، ارائه اطلاعات لازم در زمینه نحوه اجرای پژوهش، خودداری از طرح پرسش‌های غیر ضروری و شخصی، عدم بایگانی نمودن اطلاعات شخصی غیر ضروری و خصوصی شرکت‌کنندگان و امکان خروج از پژوهش حین پاسخگویی به پرسشنامه‌های پژوهش از جمله ملاحظات اخلاقی پژوهش بود. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و همچنین تحلیل معادلات ساختاری استفاده شد. تحلیل داده‌ها

Commented [E12]: روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی ساختاری بود.

Commented [E15]:

Commented [E16]: گویا نیست.

Commented [E17]: ???

Commented [E13]: ملاحظات

Commented [E14]: به ملاحظات اخلاقی بیشتری اشاره کنید.

با استفاده از دو نرم افزار تحلیل آماری SPSS نسخه ۲۵ و AMOS نسخه ۲۴ صورت گرفت.

پرسشنامه بهیستی تحصیلی (AWBQ)^{۳۵}: تومینن-سونینی^{۳۶} و همکاران (۲۰۱۲) پرسشنامه‌ی بهیستی تحصیلی را با الگوگیری از شاخصه‌های روانشناسی بهیستی مرتبط با بافت مدرسه (ارزش مدرسه، فرسودگی، رضایت و درآمیزی با مدرسه) تهیه و گسترش دادند. هدف آنها ایجاد ابزاری جهت بررسی شاخص‌های بهیستی در زندگی تحصیلی دانش‌آموزان بود. این پرسشنامه از نوع خودسنجی است که میزان موافقت یا عدم موافقت پاسخ‌دهنده را با ۳۱ گویه در طیف لیکرت مورد سؤال قرار می‌دهد (گویه‌های ارزش مدرسه با ۹ گویه، فرسودگی با ۹ گویه و درآمیزی با مدرسه با ۹ بر اساس طیف هفت درجه‌ای از هرگز (۱) تا روزانه (۷) نمره‌گذاری می‌شود و گویه‌های رضایت تحصیلی با ۴ گویه بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای از به هیچ وجه (۱) تا خیلی زیاد (۵) نمره‌گذاری می‌شود. تومینن-سونینی و همکاران (۲۰۱۲) روایی محتوایی پرسشنامه را برای گویه‌ها و کل پرسشنامه بالای ۰/۷۰ و مقدار آلفای کرونباخ نمره کل پرسشنامه را در نمونه‌ای از دانش‌آموزان ۰/۹۴ گزارش داده‌اند. در ایران مرادی و همکاران (۱۳۹۵) روایی و اگرایی پرسشنامه را در نمونه‌ای از دانش‌آموزان با پرسشنامه تنیدگی تحصیلی بین ۰/۲۶- تا ۰/۳۸- ($P < ۰/۰۱$) و مقدار آلفای کرونباخ پرسشنامه را برای نمره کل و خرده مقیاس‌ها نیز بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۸ گزارش داده‌اند. در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ نمره کل و خرده مقیاس‌ها بین ۰/۷۸ تا ۰/۸۶ بدست آمد.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان (CERQ)^{۳۷}: پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) شامل ۳۶ گویه است که ۲ طبقه راهبردهای انطباقی و راهبردهای غیرانطباقی را در یک طیف لیکرت از هرگز=۱ تا همیشه=۵

³⁶ Tuominen-Soini

³⁷ Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ)

³⁴ Soper

³⁵ academic well-Being questionnaire (AWBQ)

اساس کاملاً موافقم: ۱، موافق: ۲، مخالف: ۳ و کاملاً مخالف: ۴ داده می‌شود. اپستاین و همکاران (۲۰۰۱) ضمن گزارش مقدار آلفای کرونیخ بالای ۰/۷۲ برای خرده مقیاس‌ها و نمره کل پرسشنامه، روایی همزمان پرسشنامه را با مقیاس رضایت از ازدواج $r=0/53$ و سطح معناداری ۰/۰۱ گزارش دادند. در پژوهش یوسفی (۱۳۹۱) روایی همگرای پرسشنامه در ارتباط با پرسشنامه الگوهای ارتباطی، پرسشنامه کانون مهار خرده مقیاس‌های واکنش عاطفی و امتزاج با دیگران با مقدار همبستگی بالاتر از ۰/۳۶ و حداقل سطح معناداری ۰/۰۵ تایید شد و مقدار آلفای کرونیخ برای خرده مقیاس‌ها و نمره کل پرسشنامه بالاتر از ۰/۷۰ بدست آمد. در پژوهش حاضر مقدار آلفای کرونیخ نمره کل و خرده مقیاس‌ها بین ۰/۷۲ تا ۰/۹۱ بدست آمد.

یافته‌ها

از ۳۵۰ شرکت کننده در پژوهش ۱۷۲ نفر دختر (۴۹/۱۰ درصد) و ۱۷۸ نفر پسر (۵۰/۹۰ درصد) بودند. همچنین ۱۹۸ نفر کلاس دهم (۵۶/۶۰ درصد)، ۷۰ نفر کلاس یازدهم (۲۰ درصد) و ۸۲ نفر نیز کلاس دوازدهم (۲۳/۴۰ درصد) بودند. میانگین سنی و انحراف معیار آن نیز در شرکت کنندگان به ترتیب ۱۶/۷۸ و ۱/۹۳ بود.

مورد ارزیابی قرار می‌دهد. سازندگان مقدار آلفای کرونیخ خرده مقیاس‌ها را بین ۰/۷۱ تا ۰/۸۸ گزارش داده‌اند و در تایید روایی پرسشنامه نیز نتایج نشان داد که خرده مقیاس‌های پرسشنامه با پرسشنامه‌های نشانه‌های افسردگی و اضطراب با مقدار همبستگی بیشتر از ۰/۳۱ رابطه معناداری ($P<0/05$) را نشان می‌دهد (گارنفسکی و همکاران، ۲۰۰۱). در ایران ضرایب آلفای کرونیخ با مقدار ۰/۸۲ و ۰/۸۷ برای خرده مقیاس‌ها تایید شده و مقدار همبستگی خرده مقیاس پرسشنامه با علائم افسردگی که بین ۰/۲۲ تا ۰/۵۷ حاکی از روایی ملاکی پرسشنامه بود (بشارت، ۱۳۹۳). در پژوهش حاضر مقدار آلفای کرونیخ برای خرده مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۷۱ الی ۰/۸۸ بدست آمد.

ابزار سنجش خانواده (FAD)^{۳۸}: این پرسشنامه توسط اپستاین^{۳۹} و همکاران در سال ۱۹۸۳ برای سنجیدن عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر^{۴۰} تدوین شده است و شامل ۵۳ سوال می‌باشد. این الگو خصوصیات ساختاری و شغلی و تعاملی خانواده را معین می‌سازد. این پرسشنامه هفت مولفه: حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و عملکرد کلی خانواده را می‌سنجد. برای نمره گذاری آزمون، به هر سوال ۱ تا ۴ نمره بر

سلیس تر و روان تر بنویسید. [E18] Commented

وقتی دامنه سنی بین ۱۵ تا ۱۸ سال است، [E19] Commented میانگین سنی ۱۵/۷۸ جای سؤال است. با متخصص آمار مشورت کنید.

جدول ۱. نتایج شاخص‌های توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه متغیرها

متغیر	۱	۲	۳	۴
تنظیم				
هیجان	۰/۷۶**			
عملکرد خانواده	۰/۶۲**	۰/۴۷**		
بهبودی تحصیلی	۰/۵۸**	۰/۶۹**	۰/۳۵**	
میانگین	۶۳/۴۱	۵۸/۱۵	۱۵۲/۰۳	۱۱۵/۳۰
انحراف معیار	۸/۱۵	۸/۱۱	۲۳/۳۰	۹/۵۳
کجی	-۰/۷۱	-۰/۱۴	-۰/۲۶	-۰/۱۷

⁴⁰ Mac Master Mode

³⁸ Family Assessment Device (FAD)

³⁹ Epstein

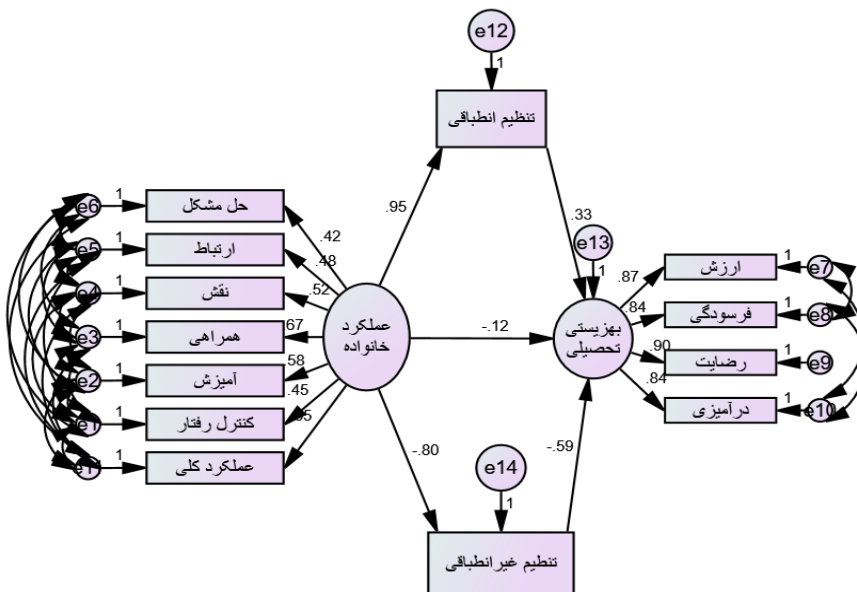
کشیدگی	۰/۱۵	۰/۹۱	۰/۲۱	-۰/۲۱
--------	------	------	------	-------

**P<۰/۰۱ و *P<۰/۰۵

قرار دارند، بنابراین شکل توزیع متغیرها در شرایط نرمالی قرار دارند. علاوه بر مقادیر گزارش شده در جدول ۱، مقادیر آماره تحمل برای متغیرها بیشتر از ۰/۴۰ و همچنین مقادیر آماره VIF کم تر از ۱۰ بود، بنابراین میان متغیرهای پیش بین پژوهش هم خطی معناداری وجود نداشت. همچنین مقدار بدست آمده برای آزمون دوربین واتسون برابر با ۱/۷۱ بود و بین مقدار مناسب ۱/۵ الی ۲/۵ قرار داشت، بنابراین می توان گفت که فرض استقلال مقادیر خطا نیز از یکدیگر رعایت شده است. در شکل ۱ مدل برازش شده پژوهش ارائه شده است.

نتایج بدست آمده از آزمون همبستگی پیرسون در جدول ۱ نشان داد که بهزیستی تحصیلی با عملکرد خانواده و تنظیم شناختی هیجان به صورت انطباقی رابطه مثبت و معنادار و با تنظیم شناختی هیجان به صورت غیرانطباقی رابطه منفی و معناداری دارد (P<۰/۰۱). همچنین نتایج نشان داد که عملکرد خانواده با تنظیم شناختی هیجان به صورت انطباقی رابطه مثبت و معنادار و با تنظیم شناختی هیجان به صورت غیرانطباقی رابطه منفی و معناداری دارد (P<۰/۰۱). با توجه به اینکه شاخص کجی و کشیدگی بدست آمده برای متغیرهای پژوهش در جدول ۱ همگی در محدوده +۱ تا -۱

Commented [E20]: ???

شکل ۱. نگاره مدل برازش شده پژوهش در حالت استاندارد

خانواده و بهزیستی تحصیلی در محیط نرم افزار AMOS به همراه ضرایب مسیر آن ارائه شده است. در این مدل، متغیر

در شکل ۱ مدل ساختاری پژوهش به صورت بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه میان عملکرد

Commented [E21]: ????

تنظیم شناختی هیجان با دو مولفه انطباقی و غیر انطباقی نقش متغیر میانجی، عملکرد خانواده که با هفت مولفه آن مشخص شده (حل مشکل، ارتباط، نقش، همراهی، آمیزش، کنترل رفتار و عملکرد کلی) نقش متغیر برونزا (مستقل) و متغیر بهزیستی تحصیلی که با چهار مولفه آن (ارزش مدرسه، فرسودگی، رضایت و درآمیزی) تعریف شده نیز نقش متغیر درونزا (وابسته) را دارد. در جدول ۲ معناداری ضریب مسیرهای مستقیم مدل ارائه شده پژوهش بررسی شده است.

جدول ۲. نتایج اثرات مستقیم مدل پژوهش

مسیر	اندازه اثر غیر استاندارد	اندازه اثر استاندارد	اثر حد پایین	حد بالا	مقدار P
اثر مستقیم عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی	-۰/۷۲	-۰/۱۲	-۱/۳۴	۰/۹۱	۰/۸۱
اثر مستقیم عملکرد خانواده بر تنظیم انطباقی هیجان	۱۸/۰۶	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۹۹	۰/۰۰۲
اثر مستقیم عملکرد خانواده بر غیر تنظیم انطباقی هیجان	-۵/۴۰	-۰/۸۰	-۰/۸۴	-۰/۷۵	۰/۰۰۵
اثر مستقیم تنظیم انطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی	۰/۱۰	۰/۳۳	-۰/۶۱	۱/۳۶	۰/۴۴
اثر مستقیم تنظیم غیر انطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی	-۰/۵۲	-۰/۵۹	-۰/۸۰	-۰/۳۹	۰/۰۰۴

نتایج بدست آمده از جدول ۲ نشان داد که اثر مستقیم عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی معنادار نیست ($P > 0/05$) ولی بر تنظیم انطباقی و غیر انطباقی هیجان به ترتیب با اندازه اثر استاندارد ۰/۹۵ ($P = 0/002$) و -۰/۸۰ ($P = 0/004$) معنادار بود. همچنین طبق نتایج اثر مستقیم تنظیم انطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی معنادار نیست ولی اثر مستقیم تنظیم غیر انطباقی هیجان بر بهزیستی تحصیلی با اندازه اثر استاندارد -۰/۵۹ ($P = 0/004$) معنادار بود.

جدول ۳. نتایج آزمون بوت استرپ جهت بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی

مسیر	اندازه اثر	حد پایین	حد بالا	P
عملکرد خانواده_تنظیم انطباقی هیجان_ بهزیستی تحصیلی	۱/۸۷	-۲/۹۱	۸۰/۷۶	۰/۴۰
عملکرد خانواده_تنظیم غیر انطباقی هیجان_ بهزیستی تحصیلی	۲/۸۱	۱/۷۹	۴/۳۵	۰/۰۰۳

نتایج بدست آمده از آزمون بوت استرپ در جدول ۳ نشان داد که عملکرد خانواده با اندازه اثر ۲/۶۲ ($P = 0/003$) اثر غیر مستقیم معناداری بر بهزیستی تحصیلی با میانجی گری تنظیم غیر انطباقی شناختی هیجان دارد ولی نقش میانجی

جدول ۴. شاخص های برازش مدل پژوهش

شاخص	RMSEA	NFI	IFI	CFI	GFI	AGFI
ملاک برازش	* $\leq 0/10$	* $\geq 0/90$	* $\geq 0/90$	* $\geq 0/90$	* $\geq 0/90$	* $\geq 0/90$
آماره پژوهش حاضر	۰/۰۷	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۹۰

تحصیلی دانش‌آموزان کمک نماید. توانمندی دانش‌آموزان در تنظیم شناختی هیجان می‌تواند به سازگاری آنها با وقایع استرس‌زا کمک نماید (ملیک و پروین، ۲۰۲۳). به عبارتی عدم توانایی در تنظیم شناختی هیجان و استفاده از راهبردهای غیرانطباقی مانند خودسرزنی و یا فاجعه‌نگاری می‌تواند دانش‌آموزان را در قبال مشکلات تحصیلی و شخصی آسیب‌پذیرتر کند و از سطح بهزیستی تحصیلی آنها بکاهد. با افزایش راهبردهای غیرانطباقی مانند سرزنش خود و دیگران و همچنین فاجعه‌نگاری، انتظار می‌رود که این عواطف و شناخت‌های منفی منجر به دیدگاه منفی نسبت به مدرسه و وظایف و تکالیف مرتبط با آن شود که هر یک از عوامل کاهنده بهزیستی تحصیلی محسوب می‌شوند.

در نهایت نتایج بدست آمده بیانگر اثر غیرمستقیم و معنادار عملکرد خانواده بر بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری تنظیم غیرانطباقی هیجان هیجان بود. البته نقش میانجی تنظیم انطباقی هیجان معنادار نبود. این یافته با نتایج بدست آمده از پژوهش‌های منسل و همکاران (۲۰۲۲)، مصلحی جویباری و همکاران (۱۴۰۱)، قایم‌پور و همکاران (۱۳۹۸) و پان و همکاران (۲۰۲۱) همسو بود. در خانواده‌هایی که ارتباط میان اعضاء و تعاملات داخل خانواده براساس نزدیکی و صمیمیت و تفاهم بین افراد استوار است همه اعضا علیه فشارهای زندگی نسبتاً مقاوم و مصون هستند و بر زندگی خود کنترل دارند. احساس داشتن کنترل به این باور منجر می‌شود که فرد رویدادهای زندگی را نتیجه طبیعی اعمال خود بداند و آنها را نتیجه عوامل خارجی و ناخواسته از قبیل شانس و یا سرنوشت قلمداد نکند. ناتوانی در تنظیم شناختی هیجان‌ها نیز تا حدودی به احساس عدم کنترل و تحت تاثیر شناخت‌های خودکار قرار گرفتن است (سالزارکامپف و همکاران، ۲۰۲۳). بر همین اساس می‌توان این استدلال را مطرح کرد که عملکرد مطلوب خانواده با بالا بردن احساس کنترل و توانمندی در ادراک هدفمندی منجر به بهبود تنظیم شناختی هیجان‌ها می‌شود، و افزایش توانایی

برای برازندگی مدل هر مقدار شاخص برازندگی تقسیم x^2 بر درجه آزادی کوچکتر از ۳ باشد، برازندگی مدل بهتر است. مقدار بدست آمده در پژوهش حاضر ۲/۹۷ بود که حاکی از برازش مدل بود. همچنین به طور کلی هرچه مقدار IFI، GFI، CFI و AGFI به یک نزدیکتر باشد و برابر و یا بالاتر از ۰/۹۰ باشد، حاکی از برازش مطلوب مدل دارد. با توجه به اینکه مقادیر بدست آمده برای چهار شاخص ذکر شده در پژوهش حاضر برابر و یا بالاتر از ۰/۹۰ بوده، بنابراین بر اساس این شاخص‌ها مدل پژوهش برازش مطلوبی دارد. برای شاخص RAMSEA نیز مقدار ۰/۰۸ و کمتر از آن بیانگر برازش مطلوب است که برای مدل پژوهش حاضر برابر با ۰/۰۷ بود. به طور کلی نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که مقدار بدست آمده برای شاخص‌های برازش در سطح بسیار مطلوبی قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بود. نتایج بدست آمده بیانگر اثر مستقیم و معنادار تنظیم شناختی هیجان به صورت انطباقی و غیر انطباقی بر بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بود. این یافته با نتایج بدست آمده از پژوهش‌های ملیک و پروین (۲۰۲۳)، بلوری و همکاران (۱۴۰۰)، توانای ننه کران و عینی (۱۴۰۳)، کولی (۲۰۲۲) و نیتو کاردسو و همکاران (۲۰۲۴) همسو بود. در تبیین یافته بدست آمده می‌توان گفت که عوامل خطر برای کاهش بهزیستی تحصیلی در دانش‌آموزان تا حدودی شامل تغییرات هیجانی و همچنین افزایش هیجان‌های منفی ناشی از فشارهای تحصیلی و نیازهای رشدی است (وانگ و همکاران، ۲۰۲۴). بر همین اساس می‌توان انتظار داشت که توانایی تنظیم شناختی هیجان در دانش‌آموزان با افزایش درک و آگاهی از این شرایط و اتخاذ راهبردهای انطباقی جهت مقابله با این هیجان‌ها و فشاری هیجانی موجود و مرتبط با تحصیل و نیازهای رشدی، به حفظ و ارتقاء بهزیستی

Commented [E22]: ???

دلایل اصلی مراجع آنها به این مراکز است، به نقش تنظیم شناختی هیجان با توجه به عملکرد خانواده آنها توجه کنند و در صورت نیاز آموزش‌ها و مداخله‌های لازم و مرتبط با این متغیرها را برای آنها فراهم آورند. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر تفکیک دانش‌آموزان بر اساس متغیرهای جمعیت-شناختی مانند جنسیت و سطح تحصیلات صورت نگرفت، بنابراین لحاظ کردن اثر متغیرهای جمعیت‌شناختی بر نتایج محدودیت عمده پژوهش حاضر بود. همچنین نمونه‌گیری فقط از دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه صورت گرفت که این امر تعمیم‌پذیری نتایج را تا حدودی محدود می‌کند. بر همین اساس پیشنهاد می‌شود ضمن بررسی نقش و اثر متغیرهای جمعیت‌شناختی، پژوهش‌های مشابه در نمونه‌ای از دیگر پایه‌های تحصیلی و همین‌طور شهرهای دیگر صورت گیرد تا قدرت تعمیم‌پذیری نتایج بدست آمده مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

بشارت، م. ع. (۱۳۹۵). پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان: روش اجرا و نمره گذاری. *روانشناسی تحولی (روانشناسان ایرانی)*، ۱۳(۵۰)، ۲۲۱-۲۲۳. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2015.989751>

بلوری، ا؛ شالچی، ب. و آزموده، م. (۱۴۰۰). اثر بخشی آموزش تنظیم شناختی هیجان بر هیجان‌ات تحصیلی و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه در شرایط پاندمی کرونا. *رهبری آموزشی کاربردی*، ۲(۴)، ۱-۱۲. [doi: 10.22098/ael.2022.1558](https://doi.org/10.22098/ael.2022.1558)

توانای ننه کران، س. و عینی، س. (۱۴۰۳). مقایسه بهزیستی روانشناختی، تنظیم شناختی-هیجانی و سیستم مغزی-رفتاری دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه اول. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۳ (۱۳۵)، ۵۵۷-۵۷۲. [10.52547/IPS.23.135.557](https://doi.org/10.52547/IPS.23.135.557)

رخشنده، ا؛ آشکار، ز؛ دهقانی دولت آبادی، س. و بیات، ح. (۱۴۰۱). نقش جو عاطفی خانواده و سبک ابرازگری

تنظیم شناختی هیجان‌ها نیز به نوبه خود با کاهش هیجان‌های منفی و مدیریت احساس‌های مرتبط با تحصیل و مدرسه منجر به بهبود بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. به عبارتی دیگر توانایی تنظیم شناختی هیجان‌ها با کمک ارزیابی مجدد شناختی در موقعیت‌های تنش‌زا قادر خواهند بود که با هدف تغییر معنای آن موقعیت، اثرات و پیامدهای هیجانی مثبت و نه منفی را تجربه کنند؛ بنابراین، راهبردهای انطباقی تنظیم هیجان در خدمت ارتقای بهزیستی دانش‌آموزان خواهد بود. سطح پایین کارکرد خانواده با ضعف نقش‌های خانوادگی، روابط مشکل ساز والد-فرزند و /یا ارتباطات ناکافی والدین، می‌تواند توانایی فرزندان را در تنظیم هیجانی و رفتارهایشان به روشی هدفمند و اجتماعی تضعیف کند (چادوری و همکاران، ۲۰۲۴). به عبارتی اگر در محیط خانواده دانش‌آموزان چالش و تنش‌ها در روابط و ایفای نقش‌های خانوادگی تشدید گردد، می‌توان این احتمال را داد که فرصت رشد ظرفیت‌های روان‌شناختی مانند تنظیم شناختی هیجان‌ها کاهش می‌یابد. در سنین مدرسه تغییرات عاطفی، شناختی و اجتماعی در رشد تنظیم هیجان محوری هستند و عملکرد خانواده می‌تواند تسهیل‌کننده تنظیم هیجان‌ها و عواطف ناشی از این تغییرات باشد که بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان را بالا می‌برد.

در مجموع نتایج بدست آمده نشان داد که تنظیم شناختی هیجان علاوه بر اثر مستقیمی که بر بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان دارد، همچنین در رابطه میان عملکرد خانواده و بهزیستی تحصیلی نقش میانجی معناداری دارد. این نتایج نشان می‌دهد که تنظیم شناختی هیجان به عنوان سازه بنیادی نظریه‌های شناختی - رفتاری با توجه به نقش زیربنایی عملکرد خانواده، احتمالاً نقش معناداری در تبیین بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. بنابراین نیاز است که متخصصان روان‌شناسی و مشاوره، به ویژه متخصصان روان-شناسی مراکز مشاوره مدارس که بیشتر با جمعیت دانش-آموزان سروکار دارند و مشکلات در بهزیستی تحصیلی از

حذف: [E24] Commented

با دقت بررسی کنید که آیا تمامی منابعی که: [E25] Commented در مقدمه استفاده کردید، در قسمت منابع آورید؟

ایرادات املائی فراوانی در مقاله وجود دارد: [E23] Commented که بایستی با دقت اصلاح شوند.

تربیتی، ۳(۷)، ۹۱-۱۲۰.
<https://doi.org/10.1007/s12144-020-00996-7>

Chaaban, Y., Qadhi, S., & Du, X. (2024). Exploring intrinsic and extrinsic sources of academic well-being among university teachers through Q methodology research. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 41(7), 4920-4930. <https://doi.org/10.1108/JARHE-04-2024-0190>

Chaudhry, S., Tandon, A., Shinde, S., & Bhattacharya, A. (2024). Student psychological well-being in higher education: The role of internal team environment, institutional, friends and family support and academic engagement. *Plos one*, 19(1), e0297508. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0297508>

Collie, R. J. (2022). Instructional support, perceived social-emotional competence, and students' behavioral and emotional well-being outcomes. *Educational Psychology*, 42(1), 4-22. <https://doi.org/10.1080/01443410.2021.1994127>

Duca, D. S., Ursu, A., Bogdan, I., & Rusu, P. P. (2023). Emotions and emotion regulation in family relationships. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 15(2), 114-131. <https://doi.org/10.18662/rrem/15.2/724>

Epstein, N. B., Baldwin, L. M., & Bishop, D. S. (1983). The McMaster family assessment device. *Journal of marital and family therapy*, 9(2), 171-180. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1983.tb01497.x>

Fombouchet, Y., Pineau, S., Perchee, C., Lucenet, J., & Lannegrand, L. (2023). The development of emotion regulation in adolescence: What do we know and where to go next? *Social Development*, 32(4), 1227-1242. <https://doi.org/10.1111/sode.12684>

Li, G. R., Sun, J., Ye, J. N., Hou, X. H., & Xiang, M. Q. (2023). Family functioning and mobile phone addiction in university students: Mediating effect of loneliness and moderating effect of capacity to be alone. *Frontiers in Psychology*, 14, 1076852. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1076852>

Liu, L., Chen, J., Liang, S., Yang, W., Peng, X., Cai, C., & Zhao, J. (2023). Impact of family functioning on mental health problems of college students in China during COVID-19

هیجان در بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان دارای والد نظامی. *روانشناسی نظامی*، ۱۳(۵۱)، ۵۳-۶۵.
[20.1001.1.25885162.1401.13.51.3.1](https://doi.org/10.25885/162.1401.13.51.3.1)

سهرابی، ظ؛ طاهرزاده قهقرخی، س؛ حاتم پور، ا؛ میروقتشلاق، ف. و محمدپور، م. (۱۴۰۰). رابطه اضطراب کرونا و بهزیستی تحصیلی با میانجیگری امید تحصیلی در دانش‌آموزان. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۵(۵۵)، ۱۶۵-۱۷۷.

[20.1001.1.23831324.1400.15.55.20.8](https://doi.org/10.23831324.1400.15.55.20.8)

قایم پور، ز؛ اسماعیلیان، م. و سرافراز، م. (۱۳۹۸). تنظیم هیجان در نوجوانان: نقش پیش‌بینی‌کننده کارکرد خانواده و دل‌بستگی. *اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*، ۱۳(۵۱)، ۱-۱۶.

<https://doi.org/10.1007/s12144-020-00996-7>

قره‌داغی، ع؛ زمستانی، م. و ولیئی، ز. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین عملکرد خانواده و تنظیم شناختی هیجان با بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان. *روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۲۹(۲)، ۱۰۸-۱۲۲.
[10.22098/jsp.2020.943](https://doi.org/10.22098/jsp.2020.943)

مرادی، م؛ سلیمانی خشاب، ع؛ شهاب‌زاده، ص؛ صباغیان، ح. و دهقانی‌زاده، م. (۱۳۹۵). آزمون ساختار عاملی و سنجش همسانی درونی نسخه ایرانی پرسشنامه‌ی بهزیستی تحصیلی. *اندازه‌گیری تربیتی*، ۷(۲۶)، ۱۲۳-۱۴۸.
[doi: 10.22054/jem.2017.476.1018](https://doi.org/10.22054/jem.2017.476.1018)

مصلحی جویباری، ف؛ دوستی، ی. و مصلحی جویباری، م. (۱۴۰۱). سهم راهبردهای مقابله‌ای والدین در پیش‌بینی تنظیم هیجانی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهرستان قائمشهر. *خانواده و بهداشت*، ۱۲(۱)، ۸۲-۹۲.
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

یوسفی، ن. (۱۳۹۱). بررسی شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس‌های شیوه سنجش خانوادگی مک‌مستر. *فصلنامه اندازه‌گیری*

- COVID-19 epidemic: A moderated mediation model. *Personality and Individual Differences*, 171, 110490. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110490>
- Sadera, E. L., Tanui, E. K., & Kara, A. M. (2022). The Perceptions of Quality of Students' Welfare Services in a University in Kenya. *European Journal of Education and Pedagogy*, 3(6), 142-151. <https://doi.org/10.24018/ejedu.2022.3.6.496>
- Salazar Kämpf, M., Adam, L., Rohr, M. K., Exner, C., & Wieck, C. (2023). A meta-analysis of the relationship between emotion regulation and social affect and cognition. *Clinical psychological science*, 11(6), 1159-1189. <https://doi.org/10.1177/2167702622114995>
- Soper, D.S. (2023). *A-priori Sample Size Calculator for Multiple Regression [Software]*. Available from <https://www.danielsoper.com/statcalc>.
- Tuominen, H., Juntunen, H., & Niemivirta, M. (2020). Striving for success but at what cost? Subject-specific achievement goal orientation profiles, perceived cost, and academic well-being. *Frontiers in psychology*, 11, 557445. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.557445>
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2012). Achievement goal orientations and academic well-being across the transition to upper secondary education. *Learning and individual differences*, 22(3), 290-305. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2012.01.002>
- Wang, H., Ng, T. K., & Siu, O. L. (2023). How does psychological capital lead to better well-being for students? The roles of family support and problem-focused coping. *Current Psychology*, 42(26), 22392-22403. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03339-w>
- Wong, Z. Y., Liem, G. A. D., Chan, M., & Datu, J. A. D. (2024). Student engagement and its association with academic achievement and subjective well-being: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 116(1), 48-75. <https://doi.org/10.1037/edu0000833>
- panidemic and moderating role of coping style: a longitudinal study. *Bmc Psychiatry*, 23(1), 244. <https://doi.org/10.1186/s12888-023-04717-9>
- Malik, S., & Perveen, A. (2023). Mindfulness and anxiety among university students: Moderating role of cognitive emotion regulation. *Current Psychology*, 42(7), 5621-5628. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01906-1>
- Mansell, W., Barnes, A., Grant, L., & De Sousa, L. M. (2022). Do meta-emotion strategies and their effects vary in students between their family home and their university home? *Current Psychology*, 41(7), 4920-4930. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00996-7>
- Matthews, M., Webb, T. L., Shafir, R., Snow, M., & Sheppes, G. (2021). Identifying the determinants of emotion regulation choice: A systematic review with meta-analysis. *Cognition and Emotion*, 35(6), 1056-1084. <https://doi.org/10.1080/02699931.2021.1945538>
- Nieto Carracedo, A., Gómez-Iñiguez, C., Tamayo, L. A., & Igartua Perosanz, J. J. (2024). Emotional intelligence and academic achievement relationship: emotional well-being, motivation, and learning strategies as mediating factors. *Psicología educativa*, 30(2), 67-74. <https://doi.org/10.5093/psed2024a7>
- Niu, L., Hoyt, L. T., Shane, J., & Storch, E. A. (2023). Associations between subjective social status and psychological well-being among college students. *Journal of American College Health*, 71(7), 2044-2051. <https://doi.org/10.1080/07448481.2021.1954010>
- O'Shea, S., May, J., Stone, C., & Delahunty, J. (2024). *First-in-family students, university experience and family life: Motivations, transitions and participation* (p. 294). Springer Nature.
- Pan, Y., Yang, Z., Han, X., & Qi, S. (2021). Family functioning and mental health among secondary vocational students during the

The mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between family functioning and students' academic well-being

Mehdi Balideh

Department of Educational Psychology, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaenat, Iran

Majid Ebrahimpour ^{2nd writer*}

Department of Psychology and Exceptional Children Education, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaenat, Iran.

Hossien Sahebdel

Department of Counseling, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaenat, Iran

Abstract

The purpose of the present study was to investigate the mediating role of cognitive regulation of emotion in the relationship between family functioning and academic well-being of students. The descriptive-correlation research method was structural modeling. The statistical population included second year high school students of Birjand city in the academic year of 2022-2023 (approximately 13,000 students), and 350 people were selected as the sample size by stratified random sampling. The research tools included Academic Wellbeing Questionnaire (AWBQ) by Tominin-Sweeney et al. (2012), Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ) by Garnevsy et al. (2001) and Family Assessment Instrument (FAD) by Epstein et al. (1983). Structural equation analysis was used to analyze the data. The results indicated that the direct effect of family functioning on academic well-being was not significant ($P < 0.05$). The results also indicated that the indirect effect of family functioning on academic well-being was mediated by maladaptive emotion regulation ($P = 0.002$), but the mediating role of adaptive emotion regulation was not significant ($P < 0.05$). According to the results obtained, psychologists at school counseling centers, who deal mostly with the student population and whose academic well-being problems are the main reasons for their referrals to these centers, can pay attention to the role of cognitive emotion regulation with regard to their family functioning.

Keywords: cognitive emotion regulation, family functioning, academic well-being.

Commented [E26]: متناسب با چکیده فارسی اصلاح شود.